

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

VÄLIAIKAINEN
2004/2040(DEC)

15.12.2004

LAUSUNTOLUONNOS

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion
toteuttamisesta varainhoitovuonna 2003
(2004/2040(DEC))

Pääloukka III – Komissio

Valmistelija: Helga Trüpel

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää tervetulleena toimenpiteitä, jotka komissio on tähän mennessä toteuttanut ratkaistakseen ohjelmien Sokrates ja Nuorten Eurooppa ensimmäistä sukupolvea vaivanneet suunnittelun ja hallinnon heikkoudet; pitää tervetulleena parannettuja suunnittelu- ja hallintomenettelyjä, jotka sisältyvät vastikään annettuihin ehdotuksiin, jotka koskevat elinikäisen oppimisen ohjelman ja Nuorten Eurooppa -ohjelman uutta sukupolvea;
2. panee merkille, että komissiolla on vaikea tehtävä, kun se pyrkii sovittamaan yhteen vaatimukset, joiden mukaan tämän tyyppisistä ohjelmista tukea hakeville aiheutuvan hallinnollisen taakan on oltava mahdollisimman kevyt, ja toisaalta varainhoitoasetuksen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen sisältämän velvoitteen varmistaa moitteeton varainhoito;
3. korostaa olevansa vakuuttunut siitä, että suhteellisuuden olisi oltava keskeinen periaate elinikäistä oppimista koskevan ohjelman ja Nuorten Eurooppa -ohjelman uuden sukupolven hallinto- ja kirjanpito vaatimuksissa; korostaa, että varainhoitoasetuksen täytäntöönpanosta annetuista säännöistä on hyödyllistä voida poiketa kohdistetusti siten, että mahdollistetaan:
 - kiinteämääräisten tukien laajempi käyttö, joka mahdollistaa yksinkertaisemmat hakemuslomakkeet ja sopimukset,
 - yhteisrahoituksen laajempi hyväksyminen luontaisuuksina, jolloin edunsaajiin kohdistetaan lievempiä kirjanpito velvoitteita,
 - edunsaajien taloudellisen ja operatiivisen kapasiteetin dokumentoinnin yksinkertaistaminen,
4. korostaa pitävänsä tärkeänä, että elinikäistä oppimista koskevia ohjelmia ja Youth-ohjelmia koskevat väli- ja loppukertomukset julkaistaan tulevaisuudessa ajallaan.

TAUSTAA

1. Perustamissopimuksen 276 artiklan mukaan parlamentti hyväksyy yhteisön talousarvion toteuttamisen jälkikäteen **vastuuvapausmenettelyssä** neuvoston antaman suosituksen pohjalta. Voidaan siis sanoa, että vastuuvapauden myöntäminen on muodollinen lausunto, jonka mukaan parlamentti on tyytyväinen tapaan, jolla komissio on toteuttanut talousarvion. Se merkitsee poliittista hyväksyntää sille, miten komissio hoitaa unionin talousarviota.
2. Vastuuvapausmenettelyn perustan muodostaa tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus, joka julkaistaan käsiteltävää varainhoitovuotta seuraavan vuoden marraskuussa. Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen huomautukset perustuvat tulojen ja menojen tarkastukseen, joka suoritetaan sen jälkeen, kun kukin yhteisön toimielin on toimittanut tarkastetut tilinsä. Kukin kertomus sisältää tarkastuslausuman tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja säännönmukaisuudesta. Vuosikertomuksessa otetaan huomioon myös tiettyjä aloja koskevat erityiskertomukset, jotka tilintarkastustuomioistuin on esittänyt viimeisimmän vastuuvapausmenettelyn jälkeen, ja siinä arvioidaan aikaisempien kertomusten johdosta toteutettujen toimenpiteiden riittävyyttä.
3. Erityiskertomuksessa N:o 2 keskityttiin koulutuksen ja kulttuurin pääosaston hoitamaan Sokrates-ohjelman ja Euroopan nuoriso -ohjelman (1995–1999) hallintojärjestelmään. Siinä yksilöitiin:
 - heikkouksia ohjelmien suunnittelussa ja hallintojärjestelmässä,
 - puutteita molempien ohjelmien toimien ja hankkeiden täytäntöönpanossa, mukaan lukien viivästykset, jotka johtuivat monimutkaisista hallinnollisista ja rahoituksellisista menettelyistä,
 - puutteita komission sisäisen valvonnan järjestelmässä,
 - puutteita komission toteuttamassa ohjelmien arvioinnissa.
4. Parlamentti asettui tukemaan tilintarkastustuomioistuimen huomautuksia varainhoitovuoden 2001 yleisen talousarvion toteuttamisesta myönnettyä vastuuvapautta koskeneessa mietinnössä.
5. Erityiskertomuksen N:o 2/2002 seurannan yhteydessä tilintarkastustuomioistuin toteaa (vuoden 2003 vuosikertomuksen kohdat 6.46–6.59, s. 214–220), että komissio on korjannut joukon tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessaan yksilöimistä puutteista. Lisäksi se totesi, että joillakin aloilla, kuten ohjelman suunnittelussa ja hallinnon rakenteessa komission toimintatila on ollut rajoitettu, koska nykyisen ohjelmakäytön (2000–2006) oikeusperustat oli hyväksytty ennen kuin tilintarkastustuomioistuin laati kertomuksensa.
6. Joillakin aloilla erityiskertomuksen seuranta osoitti kuitenkin jatkuvia puutteita. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että komission on:
 - yksinkertaistettava ohjelmien Sokrates ja Nuorten Eurooppa suunnittelu- ja hallintorakenteita tulevaisuudessa,

- kehitettävä relevantteja ja mitattavissa olevia indikaattoreita,
 - yksinkertaistettava hallintomenettelyjä esim. käyttämällä elektronista järjestelmää kansallisten virastojen esittämien ehdotusten jättämistä ja käsittelyä varten,
 - annettava kansallisille virastoille parempaa ohjausta siitä, millaista tarkastustyötä niiden on tehtävä niiltä vaadittavia tarkastustodistuksia varten, sekä kehitettävä strategia, jolla varmistetaan, että nämä todistukset täyttävät asetetut vähimmäisvaatimukset,
 - arvioitava keskeisiä hallinnollisia kysymyksiä ja erityisesti pyrkimyksiä kohti ohjelmien hallinto- ja rahoitusnäkökohtien yksinkertaistamista, sekä tiedotettava näiden arviointien tuloksista parlamentille, neuvostolle ja kansallisille virastoille, jotta niiden tulokset voidaan ottaa huomioon, kun seuraavista ohjelmista päätetään.
7. Komission vastaukset tilintarkastustuomioistuimen huomautuksiin on esitetty tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen sivuilla 214–220. Avainkohtia ovat:
- seuraavan sukupolven (2007– 2013) ohjelmia varten ehdotettu arkkitehtuuri on yksinkertaisempi kuin nykysukupolven, jonka arkkitehtuuri puolestaan on yksinkertaisempi kuin vuosina 1995–1999 toteutettujen ohjelmien,
 - se kehittää edelleen mitattavissa olevia indikaattoreita,
 - se jatkaa toimien hallinnoinnin yksinkertaistamista (esim. kiinteiden korvausten käytön lisääminen),
 - se on jo antanut kansallisille virastoille paremmat suuntaviivat tarkastustodistuksista ja lisännyt niiden tarkastamista (se ei esim. alustavasti hyväksynyt useimpia vuotta 2003 koskevia tarkastustodistuksia),
 - se on lisännyt ohjelmien arviointiin liittyviä ponnisteluja ja aikoo arvioida ohjelmien tehokkuutta (täytäntöönpano, tulokset) ja suorituskykyä (hallinnolliset ja taloudelliset näkökohdat).
8. Yleisesti ottaen valmistelija uskoo, että komissio on esittänyt vakuuttavat vastaukset tilintarkastustuomioistuimen esittämiin huomautuksiin. Hän katsoo, että **parlamentin olisi**:
- pidettävä tervetulleena sitä, että komissio on ottanut oppia ohjelmien Sokrates ja Nuorten Eurooppa ensimmäistä sukupolvea vaivanneista suunnittelun ja hallinnon heikkouksista, kuten elinikäistä oppimista koskevan ohjelman ja Nuorten Eurooppa -ohjelman uutta sukupolvea koskevat ehdotukset osoittavat,
 - pantava merkille, että komissiolla on vaikea tehtävä, kun se yrittää sovittaa yhteen vaatimukset, joiden mukaan ohjelmien on oltava mahdollisimman käyttäjäystävällisiä ja epäbyrokraattisia, ja toisaalta varainhoitoasetuksen täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen sisältämän velvoitteen varmistaa julkisten varojen moitteeton hallinnointi,
 - korostettava olevansa vakuuttunut siitä, että tuen myöntämisen keskeisenä periaatteena olisi pidettävä suhteellisuutta, ja kehottaa käyttämään kiinteämääräisiä tukia, hyväksymään laajempaan käyttöön yhteisrahoituksen luontaisuuksina, jolloin edunsaajiin kohdistetaan lievempiä kirjanpitovelvoitteita, sekä yksinkertaistamaan edunsaajien taloudellisen ja operatiivisen kapasiteetin dokumentointia,
 - korostettava pitävänsä tärkeänä, että väli- ja loppukertomukset julkaistaan ajallaan.
